

ЕРӨНХИЙ МЭДЭЭЛЭЛ

Монгол дахь АНУ-ын Олон Улсын Хөгжлийн Агентлаг нь Бүгднайрамдахчуудын Олон Улсын Хүрээлэнгээр (БНОУХ) дамжуулан 1992 оноос хойш Монгол улсын улс төрийн намуудад сургалт зохион явуулж, мэргэжлийн зөвлөгөө тусlamж үзүүлсээр ирсэн юм. Эдгээр сургалтуудын үеэр намын анхан шатны байгууллага, намын байгуулалт, иргэдэд хүргэх уриалга боловсруулалт, харилцаа холбоо зэрэг улс төрийн намын үйл ажиллагааг хамарсан өргөн сэдвүүдээр хичээл зааж байсан юм. Мөн УИХ дахь ёс зүйн хэм, хэмжээг тогтоох, хуралдааны дэг, журамтай холбоотой хуулиудыг батлуулахад мэргэжлийн туслалцаа үзүүлж байгаа билээ. Хэдийгээр Монгол улс шилжилтийн үеийн бэрхшээлүүдтэй тулгарч байгаа ч олон ургалч, олон намын тогтолцоотой төв Азийн цорын ганц улс юм.

ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ХӨТӨЛБӨР

Өнөөгийн байдлаар БНОУХ нь парламентын хөгжлийн болон улс төрийн намуудыг бэхжүүлэх хөтөлбөрүүдийг хэрэгжүүлж байна. Парламентын хөтөлбөр нь УИХ өөрийн хууль тогтоох, хянах болон төлөөлөх хариуцлагагаа илүү үр дүнтэй хэрэгжүүлэхэд туслалцаа үзүүлэхэд чиглэгдсэн. УИХ-ын гишүүдийн хууль боловсруулах үйл ажиллагаанд өөрчлөлт оруулсан УИХ-ын болон түүний дэгтэй холбоотой хоёр хуулийн нэмэлт, өөрчлөлтийг санаачлан боловсруулах, батлуулахад туслалцаа үзүүлж ажилласан нь БНОУХ-ийн томоохон ололт, амжилтын нэг юм.

Дээрх нэмэлт өөрчлөлтүүдийг хэрэгжүүлсний үр дүнд УИХ нээлттэй, олон нийтийн сонсгол явуулж, УИХ-ын Тамгын газар дахь эрх мэдлийн төвлөрөлийг сааруулснаар УИХ-ын үйл ажиллагааг илүү ил тод, хариуцлагын тогтолцоотой болгож байгаа юм. Энэхүү нэмэлт өөрчлөлтүүдийн хэрэгжилтэнд туслалцаа үзүүлэхээр АНУ-ын Конгрессийн мэргэжилтнийг Улаанбаатар хотод урьж ажиллуулсан бөгөөд тэрээр байнгын хороодын дарга, гишүүд, ажилтнуудтай уулзаж олон нийтэд нээлттэй Байнгын хороодын хуралдаан, хууль боловсруулах үйл явц, болон УИХ-ын гишүүд, тэдний туслахуудын үүрэг, хариуцлага зэрэг сэдвүүдээр зөвлөгөөө өгсөн юм.

Монгол дахь АНУ-ын Олон Улсын Хөгжлийн Агентлаг нь БНОУХ болон УИХ-ын хамтарсан ажлын хэсгийн ёс зүйн дүрмийн төслүүд болон сонгуулийн хуулийн нэмэлт, өөрчлөлтүүдийг боловсруулах ажилд дэмжлэг үзүүлж байгаа билээ. Үүнтэй зэрэгцэн БНОУХ дээрх хуулийн үндсэн элементүүдийг хэрэгжүүлэхэд чиглэгдсэн үйл ажиллагааг зохион явуулж байна.

БНОУХ улс төрийн намуудыг бэхжүүлэх хөтөлбөрийн хүрээнд 2004, 2005 оны УИХ болон Ерөнхийлөгчийн сонгуулийг утгаж нийт 21 аймагт намын ажиглагч нарыг бэлтгэх сургалт зохион явуулсан юм. Дээрх ажлын улмаас хоёр сонгуулийн үеэр харьцангуй бага зөрчил, булхай гарсан юм. УИХ-ын сонгуульд сөрөг хүчний намууд эвлэлдэн нэгдэж нэг нэр дэвшигчтэй байх саналыг БНОУХ гаргаснаар 2004 оны сонгууль хувь тэнцүүлсэн төлөөлөл маш том өөрчлөлт авч ирсэн юм. 2000 оны УИХ-ын онгуулийн үр дүнд сонгогчдын 49%-ийг 4 гишүүн төлөөлдөг байсан бол 2004 оны сонгуульд 34 гишүүн болж нэмэгдсэн. Мөн дээрх 2 сонгуулийн өмнө үндэсний хэмжээнд олон нийтийн 2 санал асуулга явуулж, нэр дэвшигчдэд сонгогчдын зүгээс нэрлэж буй тулгамдсан асуудлуудын талаар мэдээлсэн юм. Мөн 2005 онд БНОУХ улс төрийн үйл явцад эмэгтэйчүүдийн оролцоог нэмэгдүүлэх зорилгоор "Улс төр ба засаглалд эмэгтэйчүүд" сэдэвт үндэсний анхдугаар форумыг санхүүжүүлэн зохион байгуулахад туслаж улс төрийн идэвхтэн эмэгтэйчүүдийг оролцуулсан юм.

САНХҮҮЖИЛТИЙН ХУГАЦАА

2002 оны 5 сар- 2005 оны 9 сар

